

Průběžná zpráva

o plnění dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace Institut umění – Divadelní ústav za rok 2021

1. Shrnutí činnosti VO v roce 2021

1.1 Celkový souhrn

Připravenost organizace na práci v době pandemie

Omezení související s pandemií COVID-19 pokračovala i v roce 2021 a významně tak zasáhla do běžné práce instituce i v tomto roce. Přesto se podařilo udržet v chodu všechny statutární činnosti do té míry, do jaké to aktuální vládní nařízení umožňovala. Pracovníci se zdokonalili v používání nových technologií a opět měli možnost vzdáleného připojení ke všem funkcím a datům na serverech, které ke své práci potřebují. Internetové aplikace byly rovněž využity pro interní pracovní setkání pracovníků IDU i pro setkávání s externisty. Jako podstatná výhoda pro klienty IDU, hlavně v oblasti divadla, se ukázala pokročilá digitalizace a jedinečné webové rozhraní Virtuální studovny. Knihovna IDU se připojila k České akademické federaci identit eduID, což významně rozšířilo možnosti využívání online knihovních služeb jak pro zaměstnance IDU, tak pro registrované čtenáře knihovny. Významným benefitem v této oblasti je např. přístup k dílům nedostupným na trhu, který poskytují knihovny zapojené do projektu Národní digitální knihovna.

Forma elektronické komunikace pro konference, přednášky a workshopy byla využívána ještě hojněji než v předchozím roce. Stalo se samozřejmostí využívat formu online přístupu případně kombinovanou i v případech, kdy se akce mohly uskutečnit naživo. To umožnilo účast i osobám, které se nemohou fyzicky účastnit či je to pro ně pohodlnější vzhledem např. ke vzdálenosti. Online forma rovněž umožňuje archivaci a dostupnost akcí na webech, což dovoluje přístup k informacím i mimo reálný čas uskutečnění akcí. Tuto praxi využívá např. projekt Akademie IDU, Kancelář Kreativní Evropa, platforma a web Kreativní Česko nebo přednášky Teatrologické společnosti pořádané IDU.

Významnou technologickou změnou je také přechod na cloudové řešení správy a ukládání dokumentů a elektronické komunikace v IDU, kdy jsme za využití bezplatné licence firmy Microsoft získali mj. bezpečné úložiště pro zálohování dat. Cloudové řešení kancelářských softwarů a využití cloudu také pro ukládání osobních dokumentů významně zjednodušuje vzdálenou práci.

Zvyšování dostupnosti výstupů

Pokračovaly také aktivity zaměřené na sdílení dat zpracovávaných v IDU, a to jak propojováním s Wikidaty, tak reflexí zkušeností s formátem otevřených dat (Ondřej Svoboda se s prezentací zkušeností IDU s těmito formáty zúčastnil webináře [Otevřená data v knihovnictví](#)). Oblasti sdílení a využití dat zpracovávaných v kulturních institucích se bude věnovat i další připravovaný projekt v IDU, který se bude ucházet o podporu v r. 2022 a je mu věnována i pozornost na mezinárodní úrovni v rámci sítě ENICPA (Více v části 1.3 Aktivity organizace – mezinárodní spolupráce). Postupovala rovněž digitalizace vlastních fondů v IDU (fond dokumentace akcí a festivalů, fond inscenací, sbírka a dokumentační scénografický fond) i když vlivem krácení rozpočtu na tuto oblast v menší míře než v předchozích letech.

Oblast digitálního zpřístupnění výstupů činnosti IDU zahrnuje rovněž v loňském roce zahájené [série podcastů](#) mnohdy zaměřených na témata s výzkumem přímo související. V rámci série *Suflér* bylo vydáno pět pokračování (Ekoaudit v kultuře; Podpora kultury z národního plánu obnovy; Dějiny umělců, nikoliv umělkyň. Hlas žen v české kultuře; Ženy, muži, emoce a statistiky. Kdo řídí českou kulturu?; Příležitosti pro českou kulturu za miliony eur? Kreativní Evropa 2021-2027), v rámci dvojjazyčné série *ShowOff* pak deset pokračování (Třetí divadelní reforma?; Divadlo jako kulturní instituce; Nekomprimovatelnost divadla; Green deal pro scénická umění; ZOOMované divadlo; Dramatika v karanténě; Komunity bez kontaktu; Screening Theatre; Healing (with) Theatre, Festivals in Lockdown), podcast *Kreativní Česko*, který mapuje projekty přispívající k rozvoji kulturních a kreativních odvětví a jehož cílem je seznámit posluchače s lidmi, kteří nahlíží na kvalitní tvorbu a kreativitu jako na kapitál, přirozenou součást moderní ekonomiky a spokojené společnosti, vydal dvě pokračování (KUMST, kreativní hub Brno; Kreativní vzdělávání), anglickojazyčný *PQ Podcast Series: Global Performance Encounters* letos publikovat tři epizody (A Team Work like a Family with Michael Laprise; Theater Space in the Museum with Kate Bailey; Keeping Culture Alive in Times of Donetsk Conflict with Oksana Zarzhevskaya-Kravchenko).

Zlepšování podmínek pro práci

Významným počinem Kabinetu pro studium českého divadla (KČD), výzkumného teatrologického pracoviště IDU, bylo převzetí knihovny významného teatrologa Adolfa Scherla v počtu několika desítek tisíc svazků, která markantně rozšiřuje záběr teatrologické literatury v knihovně IDU hlavně z cizojazyčných oblastí. Fond je

postupně katalogizován pracovníky knihovny IDU a je deponován jako příruční fond v druhé budově IDU v Nekázance, kde je k dispozici jak badatelům z IDU, tak zájemcům z řad odborné veřejnosti.

Financování, grantové projekty

KČD je rovněž řešitelem grantových projektů. Realizace projektu GAČR GA19-04939S byla v souladu s pravidly Grantové agentury reagujícími na ztížené podmínky výzkumu během pandemie prodloužena o 6 měsíců. Projekt *Spaßmacher: Laik a/nebo profesionál? Divadlo v prostředí české šlechty ve druhé polovině 17. století* podaný v letošním roce Mgr. Miroslavem Lukášem Ph.D. byl vyhodnocen jako kvalitní a na roky 2022-2024 získal podporu GAČR.

Institut umění, Pražské Quadriennale a Oddělení mezinárodní spolupráce (OMS) se podílí na řešení řady mezinárodních projektů, průběžně se daří získávat další podporu z různých mezinárodních zdrojů jako jsou Kreativní Evropa, Erasmus+, Norská umělecká rada ad. (podrobněji viz 1.3 Aktivity organizace / II. 5 Mezinárodní výzkumná spolupráce VO).

Jednotlivé aktivity v IDU jsou vzájemně provázány, takže přestože v oblasti DKRVO nejsou prostředky kráceny, může se na zpřístupnění jejich výsledků v některých případech nepřímo projevit krácení prostředků na jiných místech. V letošním roce byly významně kráceny rozpočty v oblasti kulturních aktivit, což má vliv (prozatím ne kritický) na některé publikačních výstupy nebo zpomalení rozvoje v oblasti elektronického zpřístupňování databází, digitalizace, rozvoje technické infrastruktury apod., které s výzkumnou prací, potažmo zveřejňováním jejich výsledků, souvisí.

Podíl organizace na dalším rozvoji oblasti kultury a umění

V oblasti kulturní politiky se v roce 2021 IDU (prostřednictvím platformy Kreativní Česko a kanceláře Kreativní Evropa – Kultura) ujal role iniciátora a koordinátora iniciativy #zakreativnicesko na základě dohody a v těsné součinnosti s ministrem kultury a jeho kabinetem. Cílem iniciativy bylo dosáhnout významné finanční podpory kulturního a kreativního sektoru z Národního plánu obnovy (NPO) pro období 2022–2024. Byla připravena výzva a komunikační kampaň pro její podporu. Byly vypracovány argumentační materiály a podklady; bylo publikováno několik tiskových zpráv. Byla vytvořena a spravována webová stránka www.zakreativnicesko.cz. K výzvě se připojilo 647 signatářů, z nichž řada představuje celé oborové asociace a sítě. Iniciativa vystupovala prostřednictvím koordinátorů a ambasadorů, kteří se společně či jednotlivě sešli s představiteli Ministerstva průmyslu a obchodu, parlamentu, senátu, politických stran a dalšími důležitými činiteli. V průběhu iniciativy se uskutečnilo množství setkání se signatáři výzvy. Koordinátoři a ambasadoři se podíleli na formulování obsahu tematických kapitol pro podporu kultury v rámci NPO. Iniciativa přispěla k úspěchu Ministerstva kultury, kterému se podařilo získat významné prostředky na podporu kulturního a kreativního sektoru. Experti při realizaci iniciativy IDU využili svých zkušeností a poznatků z oblasti kulturní politiky. Po schválení NPO byl IDU prostřednictvím svých expertů zapojen do přípravy koncepce a konkrétních opatření NPO v rámci dílčích témat v těsné spolupráci s Ministerstvem kultury, odbory OULK KKP a OMV

Pracovníci IDU se dále v r. 2021 stejně jako v předchozím roce podíleli na metodickém vedení, administraci a hodnocení žádostí programů Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva kultury COVID Kultura. Ředitelka IDU Pavla Petrová vedla hodnotitele programu zaměřeného na podporu jednotlivých umělců – OSVČ a vedoucí institutu umění Eva Žáková konzultovala a řešila sporné případy programu zaměřeného na podporu organizací a firem. Další odborní pracovníci IDU byli do implementace programu zapojeni v rolích hodnotitelů, resp. administrátorů. Pro tuto činnost využili svých odborných znalostí uměleckého prostředí.

Do této oblasti spadá i organizace vzdělávacího programu [Akademie IDU](#) zaměřeného na zvyšování dovedností nezbytných pro efektivní řízení kulturních institucí.

Ocenění výzkumných aktivit

Pracovník Edičního oddělení Michal Zahálka se stal laureátem Ceny Jacquese Derridy (získal 1. místo), kterou v oboru sociálních a humanitních věd uděluje mladým vědcům Francouzské velvyslanectví v ČR. Cenu získal za doslov a ediční přípravu knihy Jean Giraudoux: Hry, která vyšla v edici Divadelní hry. Na cenu byl navržen FF UK, která se na knize podílela v rámci projektu Literatura v interdisciplinárních souvislostech.

Rozdíly mezi realitou a schválenou koncepcí VO na léta 2019–2023 v r. 2021 a jejich odůvodnění:

K zásadním rozdílům oproti skutečnostem uvedeným v Koncepci (organizační změny, změny ve vedení apod.) nedošlo, přestože byl chod celé instituce jak uvnitř, tak ve vztahu k uživatelům, jak je popsáno výše, poznamenán pandemickou krizí, daří se naplňovat vytyčené cíle koncepce i naplňovat celkové poslání instituce.

1.2 Naplňování celkového cíle koncepce

V průběžné zprávě za rok 2020 jsme na popud hodnocení předchozí zprávy zpřesnili a rozvinuli vizi VO, která byla v Koncepci výzkumu definována nedostatečně. V letošním roce můžeme sledovat, že všechny aspekty této vize, jak je zřejmé z této zprávy, jsme schopni naplňovat v plné míře. Jedná se o rozvoj nástrojů v oblasti Digital Humanities a s tím související zpřístupňování a sdílení strukturovaných dat, větší zaměření teatrologického výzkumu také období druhé poloviny 20. století až do současnosti, aplikace výzkumných výsledků z oblasti kulturní politiky do praxe na úrovni státu, měst a krajů či schopnost reagovat v této oblasti na aktuální vývoj, potřeby a trendy (COVID, digitalizace, status umělce, environmentální témata atd.) stejně jako aktivní účast v mezinárodních projektech a sítích. Zároveň se daří rozvíjet i ty oblasti výzkumu, které obě hlavní oblasti (teatrologie a kulturní politika) propojují a využívají jejich synergie (metodika hodnocení nezávislého divadla, segmentace publika ad.).

Průběh výzkumu v roce 2021, přestože byl významně ovlivněn pandemickou krizí, ukazuje, že celkový cíl koncepce a celkové výzkumné cíle tak, jak jsou definovány v koncepci výzkumu na léta 2019–2023, budou naplněny. Celkovým cílem, jak byl v koncepci definován, je „zajistit podmínky pro realizaci, rozvoj a uplatnění vědeckého výzkumu v letech 2019–2023 v obou hlavních oblastech výzkumu“.

1. Teatrologie

Nejdůležitějším cílem v oblasti teatrologie je udržení a rozvoj elektronické *České divadelní encyklopedie (ČDE)*. Stejně jako v loňském roce byly kontrolovatelné cíle v této oblasti překročeny. Na začátku roku 2021 došlo k formální změně koncepce, kdy byla opravena technická chyba v koncepci a výsledek *On-line databáze Česká divadelní encyklopedie*, který byl v koncepci zařazen chybně jako aplikační výsledek A – audiovizuální tvorba na výsledek typu S – specializovaná veřejná databáze. Na tomto místě je ale třeba upozornit na fakt, že každé jednotlivé heslo publikované v této encyklopedii je výsledkem rozsáhlé heuristické práce s primárními, mnohdy cizojazyčnými zdroji v archivech a dalších institucích a rozsahem, redakčním vedením a kvalitou zpracování je na úrovni odborného článku v recenzovaném časopise.

V r. 2021 měl být ukončen projekt GAČR GA19-04939S *Podvod Allamody*. V souladu s pravidly GAČR bylo dokončení jeho hlavního publikačního výstupu posunuto o půl roku a v současné chvíli je k dispozici rukopis i překlady textů a je finalizována redakční práce. Kniha vyjde v r. 2022 ve spolupráci s nakladatelstvím Karolinum. Druhý ročník *Letního teatrologického sympozia* v Mikulově v rámci festivalu Moravský Parnas se oproti minulému ročníku rozrostl na dvoudenní jednání (30. 7. – 31. 7. 2021). Akce, která má posílit odbornou diskusi a kontakty mezi odborníky z oblasti teatrologie a příbuzných oborů (historie, kunsthistorie, literární historie, muzeologie), nabývá na síle díky propojování čím dále většího počtu odborných pracovišť a jejich osobností i díky účasti zahraničních posluchačů, kteří zároveň přislíbili aktivní účast v příštím ročníku – jmenovitě rakouských, slovenských a polských vědců. Autoři některých příspěvků přednesených na sympoziu byly vyzvány k jejich rozpracování a jsou či budou publikovány v recenzovaném časopise *Divadelní revue*. K stále intenzivnějšímu kontaktu a spolupráci s vědci z německojazyčných oblastí přispívá i rozvoj ČDE v části *Německá činohra 19. století* (hesla jsou publikována v češtině i němčině). V ČDE budou do konce roku rovněž publikována první hesla v části *Česká činohra 1945-1989*.

Pracovníci Kabinetu pro studium českého divadla se zúčastnili dalších konferencí – ať už vedených online, nebo fyzicky: Kongresu IFTR (International Federation for Theatre Research) v Gallway, mezioborová konference *Plzeňská sympozia k problematice 19. století*, či mezinárodní konference *The Days After: Etická dilemata industriální a post-industriální společnosti v divadle 20. a 21. století ve světle divadelních her Karla Čapka RUR a Bílá nemoc*, kterou pořádal IDU.

Informace shromážděné v rámci projektu *Orální historie českého divadla* byly využity pro projekt Ministerstva kultury *(O)hlasý žen v české kultuře* (více v části 3.2).

Nad rámec IP DKRVO byly v oblasti teatrologie uplatněny další tři publikační výsledky typu „C“ – kapitola v knize, z toho dva v prestižní zahraniční publikaci editorů Marvina Carlsona a Kaliny Stefanovy.

2. Kulturní politika

V segmentu výzkumu kulturní politika byly uplatněny tři plánované výstupy typu B – odborná kniha. Proces naplňování cílů, které jsou v koncepci definovány potřebami „zmapovat stav dílčích segmentů oblasti scénických umění“ a „zmapovat dopady podpory proexportních aktivit“ nicméně významně ovlivnila a rozšířila také pandemická situace. Do plnění dílčích cílů v oblasti Kulturní politiky zasáhla významně snaha a úspěšné získání podpory kulturního a kreativního sektoru z Národního plánu obnovy (NPO) – viz kapitola 1.1. V průběhu roku experti IDU v rámci iniciativy #zakreativnesko konzultovali a připomínkovali nastavení podpory v rámci podpurných tematických komponent. Po přijetí NPO pokračuje spolupráce IDU s Ministerstvem kultury (Odbor umění, literatury, knihoven a kulturních a kreativních průmyslů, Odbor mezinárodních vztahů) na přípravě konkrétního zaměření, výzev a opatření jednotlivých témat. NPO ovlivnil konkrétně i zaměření dílčích

výzkumných úkolů. Jedná se o dílčí cíl zaměřený na mapování podpory proexportních aktivit a dílčí cíl Status umělce. Status umělce označuje jednu z významných kapitol NPO a IDU se podílí na jejím nastavení.

V roce 2021 IDU spolupracoval v roli partnera na výzkumném projektu TL 400374: *Profesionální umění a COVID-19: aktuální dopady jako výzva pro inovace* TAČR ÉTA. Součástí výzkumu primárně zaměřeného na výzkum obchodních modelů kulturních organizací je i výzkum týkající se statusu umělce.

V druhé polovině roku 2021 vstoupil IDU do jednání s Arts Council Norway (ACN) o možnosti vytvoření a realizaci bilaterální iniciativy s názvem *Post Covid Adaptation Models in Culture / Postcovidové adaptační modely v kultuře*. IDU se s ACN již dohodl na zaměření, aktivitách a výstupech projektu a na tom, že do konce roku 2021 bude zpracována oficiální žádost. Se zahájením projektu se počítá od února 2022. Pro IDU se jedná o významného partnera, který má důležité know-how a zkušenosti s výzkumem v oblasti kulturní politiky. Projekt bude zaměřen i na status umělce. Je plánováno uskutečnění významného vzorku kvalitativních rozhovorů s umělci a předání zkušeností s nastavením statusu a konkrétními opatřeními z Norska.

Možnost využít poznatky vztahující se ke Statusu umělce se v roce 2021 rovněž vyskytla v součinnosti s aktivním zapojením expertek IDU, které se staly prostřednictvím nominace Ministerstva kultury členkami pracovní skupiny Otevřené metody koordinace (OMC) Evropské komise právě na téma Status umělce, která zahájila činnost v roce 2021. Pracovní skupiny se skládají z expertů členských zemí a mnohdy přicházejí s velmi kvalitními výstupy podloženými i výzkumem.

Rozdíly oproti schválené koncepci VO na léta 2019–2023 v r. 2021 a jejich odůvodnění:

Rozdíly v naplňování celkového cíle oproti schválené koncepci nejsou, organizace se dokázala adaptovat na novou situaci a v segmentu kulturní politika na ni pružně zareagovala, aniž by došlo k ohrožení naplnění celkového cíle koncepce.

1.3 Aktivity organizace

II. 5 Mezinárodní výzkumná spolupráce VO

1. Teatologie

V rámci projektu GAČR *Podvod Allamody – pražská divadelní událost roku 1660 a její evropský kontext* dochází k trvalé spolupráci s Don Juan archivem ve Vídni a s Österreichische Akademie der Wissenschaften. Shakespearovský výzkum Kláry Škrobánkové vedl ke spolupráci s Oxford University Press (kapitola v knize *The Oxford Handbook of Shakespeare and Music*). Zároveň pokračuje spolupráce s IFTR/FIRT (Mezinárodní federace pro divadelní výzkum), jednak ve Scenography Working Group (Věra Velemanová se v rámci skupiny spolupracuje na recenzním řízení konferenčních příspěvků a zároveň připravuje konferenci skupiny v Praze v r. 2023), jednak prostřednictvím aktivní účasti na kongresech IFTR/FIRT (letos Kongres na online bázi v irském Gallway se dvěma příspěvky členů KČD – V. Velemanová: *The old-new spaces for culture and life* a Klára Škrobánková: *The Journey of English Ballad-operas from the British Isles to Prussia and the Habsburg Empire*). Jak na projektu *Podvod Allamody* tak při práci na *České divadelní encyklopedii*, oddílu *Německá činohra 19. století* se podílejí experti z německých jazykových oblastí: Paul Ulrich (teatrolog, Berlín), Patrick Aprent (Österreichische Akademie der Wissenschaften), Christian Neuhuber (Universität Graz), Gabriella Nóra Tar (Babes-Bolyai University), Andres Sommer-Mathis (Österreichische Akademie der Wissenschaften), Bärbel Rudin (divadelní historička).

IDU je aktivním členem mezinárodní sítě ENICPA (European Network of Information Centres for Performing Arts) v jejímž rámci jsou mj. sdíleny praktické zkušenosti a postupy v práci členských organizací, a to včetně výzkumných aktivit. V jejím rámci IDU letos inicioval společný pilotní projekt propojování databází do Wikidat. K projektu se připojilo šest organizací (kromě IDU ještě instituce ze Slovenska, Polska, Norska, Německa, Severní Makedonie a Belgie). Cílem je testovat jaká data a jakým způsobem mohou být po propojení společně prezentována a zhodnocení přínosu této aktivity pro dokumentační a výzkumnou činnost (očekáváme přínos v oblasti sledování mobility umění, ale i rozšíření rešeršních možností pro historický výzkum).

Výběr ze soutěžních fotografií z dvou ročníků Přehlídky divadelní fotografie (2018 a 2020) doplněný o historické fotografie byl prezentován na výstavě *"Obrazy v pohybu: Zmrazit okamžik / Vyprávět příběh"* (Kurátorky: Anna Hejmová a Denisa Šťastná), a to v době od 4. 11. 2021 do 13. 1. 2022 v Českém centru v Paříži. Výstava byla součástí fotografické přehlídky *PhotoSaintGermain* a setkala se s velkým návštěvnickým ohlasem. Součástí byl i praktický workshop Viktora Kronbauera.

IDU uspořádal mezinárodní online teatrologickou konferenci *The Days After - Etická dilemata industriální a post-industriální společnosti v divadle 20. a 21. století ve světle divadelních her Karla Čapka RUR a Bílá nemoc* (viz též II. 6 Národní výzkumná spolupráce s jinými VO) které se zúčastnila řada zástupců zahraničních akademických pracovišť, jako jsou Slovenská akademie věd, Univerzita Komenského v Bratislavě, Ludwig-Maximilians-Universität München, Vilnius Gediminas Technical University, NOVA Universidade v Lisabonu nebo University of Toronto. Na konci roku na témata konference navázala diskuse zástupců české divadelní scény, kteří ve své

tvorbě využívají umělou inteligenci. Setkání s názvem *Algoritmické Theatrum Mundi: Budoucnost performance mezi pixely, algoritmy a atomy?* bylo připraveno ve spolupráci s experty, kteří pracují na výzkumných projektech využívajících neuronové sítě, a s Denisou Resheef Kera, která se zaměřuje na blockchain technologie, IoTs a open hardware a spolupracuje s univerzitními pracovišti v Salamance a Tel Avivu.

Závěrečnými odbornými konferencemi a publikacemi byly završeny také dva mezinárodní výzkumné projekty podpořené z programu Kreativní Evropa, jichž byl IDU (OMS) partnerem. Projekt *Segmentace divadelního publika ASSET* (Audience Segmentation System in European Theatres) vedla od roku 2019 Katedra produkce DAMU, partnery byli koordinátoři Evropské noci divadel z ČR, Chorvatska, Rakouska, Bulharska, metodologii projektu koordinovali experti z The Audience Agency z Velké Británie a z Metropolia University ve Finsku. Závěrečná mezinárodní online konference s názvem *Theatre Audiences: The Crucial ASSET* byla streamována z Prahy a nabídla prezentaci výsledků projektu, a to především modelu segmentace divadelního publika v pěti zapojených evropských hlavních městech a možností jeho využití jak v divadelním marketingu a dramaturgii, tak aplikace výsledků výzkumu v kulturních politikách. Výsledky byly publikovány v odborné publikaci *The Audience in Center Stage. Audience Segmentation System in European Theatres* kterou vydalo NAMU a jejíž spolueditorkou je garantka výzkumu České nezávislé divadlo po roce 1989 Martina Pecková Černá.

Závěrečnou konferencí *Reshaping the Art World: An Experiment in Collaborative Change-making* byl zakončen také další evropský projekt 12 partnerských organizací zaměřený na výzkum alternativních modelů umělecké tvorby a spolupráci *Reshape*. Výsledky uměleckého i teoretického výzkumu realizovaného v rámci projektu představuje publikace *RESHAPE – A Workbook to Reimagine the Art World*, do které přispěl také člen výzkumného týmu České nezávislé divadlo po roce 1989 Petr Dlouhý.

Součástí konference *Recycling in the Performing Arts: From Creativity to Commerce* pořádané slovenským střediskem Mezinárodní asociace divadelních kritiků (AICT) se staly aktivity směřující k udržitelnosti scénických umění realizované v rámci Noci divadel, kterou v ČR koordinuje IDU (OMS). Prezentován byl mj. průzkum postojů českých divadel k problematice klimatické krize.

Se zahraničními partnery včetně akademických pracovišť spolupracuje IDU v rámci cyklu mezinárodních diskusí *The Show Must Go ON/OFF-line*. V roce 2020 se mezi mluvčími prezentovali také akademici a teoretici z Manchester School of Theatre, slovenské Akademie múzických umění, Academy of Theatre, Radio, Film and Television v Ljublani nebo Iceland University of the Arts v Reykjavíku. Shrnutí z každé diskuse jsou publikována formou anglickojazyčné podcastové série *ShowOff*.

Dosavadní výsledky výzkumu Českého nezávislého divadla po roce 1989 prezentovala jeho garantka Martina Pecková Černá v rámci mezinárodního odborného webináře *Posttraumatic Drama and Theatre in Central, Eastern and South-Eastern Europe in the Light of Systemic Transformation (1989/1991-2020)*, který uspořádal Zbigniew Raszewski Theatre Institute ve Varšavě společně s Laboratoří transkulturních studií.

Pražské Quadriennale (PQ) se kontinuálně věnuje výzkumu a sledování trendů v současné scénografii. Mezinárodní umělecký a kurátorský tým, který se skládá z 80 % z aktivních pedagogů a výzkumníků zpracovává data z předešlých ročníků a na základě výsledku jejich výstupů, včetně odborných článků a prezentací participantů pak vytváří vizi ročníku nového. Zároveň aktivně spolupracuje s profesionály, výzkumníky, pedagogy i studenty v oblasti performance designu a scénografie z více než 80 zemí. V tomto roce také vznikla nová „open source knowledge exchange“ platforma, která sdružuje PQ s pěti dalšími partnery za účelem otevřeného sdílení informací, článků a publikací, které jsou pak dostupné všem profesionálům, výzkumníkům i studentům zcela zdarma. Tato platforma se věnuje publikační činnosti v oblasti ekologického přístupu ve scénografii – EkoScenography, pohledu nové generace na scénografii – Ascending, multioborovému inovativnímu přístupu ke kostýmu – Critical Costume, taktilním vjemům – Tangible Territory Journal a publikaci MU – Theatralia.

V červnu tohoto roku byl úspěšně završen projekt *Emergence* podpořený grantem z Kreativní Evropy, který PQ iniciovalo a koordinovalo. Projekt se věnoval problematice politicky nepohodlných kulturních dědictví a uměleckému zpracování politicky složitých témat v osmi různých evropských lokalitách. Partnery projektu byly: Victoria & Albert Museum, Izolyatsia, Instytut Teatralny Zbigniewa Raszewskiego, Cyprus Theatre Organization, Norwegian Theatre Academy, Latvijās Jauna Teatra Instituts a National Kaohsiung Center for the Arts. Výstupy projektu *Emergence* jsou shrnuty v publikaci se stejným názvem, která vyšla na podzim tohoto roku. V r. 2021 byla podal IDU grantovou žádost na pokračující projekt *Re-Emergence*, který chce poukázat na důležitou roli kulturních organizací v revitalizaci socio-ekonomicky slabších oblastí. Projekt propojí organizace z 11 zemí Evropy.

Dalším výzkumným projektem s účastí IDU/PQ je Canon, který získal grant z programu Erasmus plus a který propojuje pět evropských partnerů, převážně univerzit (Erasmushogeschool Brussel, Beuth-Hochschule Berlín, Stockholms konstnärliga högskola, Universitat politecnica de catalunya Barcelona, Real escuela superior de arte dramático Madrid, Rose Bruford College of Theatre and Performance Londýn, Academy of Fine Arts Frosinone). Projekt se zabývá výzkumem historie divadelní techniky. V rámci projektu vzniká nejen interaktivní časová přímka dat, ale i metodologie výzkumu a vzdělávání v oblasti divadelní techniky.

2. Kulturní politika

V oblasti hudby se proexportní kancelář IDU SoundCzech zapojila do realizace mezinárodního projektu *The Hub for the Exchange of Music Innovation (HEMI)*, který se opírá o spolupráci 10 hudebních organizací ze střední a východní Evropy. Projekt je podpořen programem Kreativní Evropa a jeho realizace byla plánovaná na období 2020–2023, ale vzhledem k pandemii byla prodloužena do roku 2024. Cílem projektu je vytvoření inovativních obchodních modelů ke sdílení dobré praxe i konkrétních děl a služeb, koprodukce nových akcí, vytvoření inkubátoru pro profesionalizaci a internacionalizaci hudebních profesionálů a vytvoření nových modelů vzdělávání. V roce 2021 IDU (SoundCzech) organizoval konferenci *ReConnect*, které se zúčastnilo na 140 delegátů z 16 zemí, diskutovaná byla témata organizace a změny v plánování mezinárodních festivalů, situace v klubové scéně, všeobecné dění na mezinárodní hudební scéně a možná podpora hudebního trhu zasaženém pandemií Covid-19. V rámci projektu vznikly programy na podporu hudebního sektoru v HEMI regionu ve třech hlavních oblastech: HEMI Music awards vedoucí k profesionalizaci hudebních umělců; Vzdělávací program HEMI Incubator určený pro profesionály a malé a střední podnikatele; Networking mezi partnery HEMI – propojování aktivit a vzájemná mediální podpora napříč HEMI partnery.

IDU (SoundCzech) je členem *EMEE* (sdružení proexportních kanceláří a institucí). Dalším úspěchem mezinárodní spolupráce v oblasti hudby je zapojení kanceláře SoundCzech do přípravy projektu *Implementing steps to develop and promote European Music Export* (Realizace kroků k rozvoji a podpoře evropského hudebního exportu). Vznikl projekt *EMX (European Music Export)* projekt, který byl vybrán v rámci pilotní výzvy Evropské komise (CALL FOR TENDERS N° EAC/2020/OP/0006) a účastní se ho 6 organizací pod vedením Austrian Music Export. Hlavním cílem projektu je generovat nové poznatky a přístupy k evropskému hudebnímu exportu prostřednictvím výzkumných a inovativních pilotních akcí. Projekt má za cíl vytvořit pilotní model různých proexportních aktivit na základě, kterého bude následně vyhlášeno další kolo výzev v programu Kreativní Evropa.

V roce 2021 byl rovněž prostřednictvím *EMEE* podán další evropský projekt *DEMA, který prošel do druhého kola výběrového řízení*. Prostřednictvím tohoto projektu bychom měli mít přístup do mezinárodních obchodních misí, k detailním informacím/kontaktům na mezinárodním hudebním trhu, ale i do vzdělávacích programů jako je například *EMEE job shadowing program*. Součástí projektu bude také putující hudební exportní konference, kterou bude SoundCzech hostit i v ČR.

V r 2021 začal IDU spolupracovat s Arts Council Norway (ACN) na přípravě iniciativy Postcovidové adaptační modely v kultuře, expertky IDU se rovněž staly členkami pracovní skupiny Otevřené metody koordinace (OMC) Evropské komise (více k oběma tématům v kapitole 1.2)

II. 6 Národní výzkumná spolupráce s jinými VO,

1. Teatrologie

V oblasti teatrologie IDU dlouhodobě spolupracuje s Národním muzeem – Divadelním oddělením, jednak na přípravě obrazové přílohy pro ČDE, jednak na praktické implementaci databáze a mapy divadelních cedulí, vzniklé v projektu *NAKI II Cesta k divadlu*. Z tohoto hlediska trvá také spolupráce s brněnským Moravským zemským muzeem. Díky přípravě *Letního teatrologického symposia* vzniká také užší spolupráce s Regionálním muzeem v Mikulově. *Česká divadelní encyklopedie* generuje spolupráci s dalšími archivy a knihovnami po celé České republice. V letošním roce, při přípravě odborných knih *Ester Krumbachová – mučednice krásné kinematografie* a *Činoherní studio* (obě vyjdou začátkem roku 2022), probíhala spolupráce s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy, Vysokou školou uměleckoprůmyslovou a Činoherním studiem v Ústí nad Labem. Meziinstitucionální kontakty podporují také přednášky Teatrologické společnosti organizované IDU, pracovníci Kabinetu pro studium českého divadla IDU pravidelně či trvale přednášejí na FF Univerzity Karlovy a FF Masarykovy univerzity v Brně.

Ke 100. výročí premiéry hry *RUR* v Národním divadle v Praze uspořádal IDU (OMS) mezinárodní online teatrologickou konferenci *The Days After – Etická dilemata industriální a post-industriální společnosti v divadle 20. a 21. století ve světle divadelních her Karla Čapka RUR a Bílá nemoc*. Partnery konference byla Společnost bratří Čapků, Česká centra a Slezská univerzita. S příspěvky se do konference na základě otevřené výzvy kromě zahraničních hostů (viz výše) přihlásili také teatrologové a historici z českých výzkumných pracovišť, jako je Kabinet pro studium českého divadla IDU, Národní muzeum, Ústav pro studium české literatury Akademie věd ČR nebo Památník Karla Čapka. Program konference byl zaměřen jak na inscenační tradici divadelních her Karla Čapka *RUR* a *Bílá nemoc* v Československu/České republice a zahraničí, tak na současné interpretace obou těchto her v českém a zahraničním divadle. Prezentovány byly rovněž výsledky projektu *PQ STUDIO: Common Design Project* na téma *Bílá nemoc*, který v letošním roce realizovalo Pražské Quadriennale scénografie a divadelního prostoru a který představil scénografické vize scénografického ztvárnění této hry pohledem studentů vysokých uměleckých škol z Evropy, Asie i Ameriky. K vydání je připravován anglickojazyčný sborník z konference.

2. Kulturní politika

IDU spolupracuje na projektu [Profesionální umění a COVID-19: aktuální dopady jako výzva pro inovace](#) podpořeného TAČR v rámci programu ĚTA (TL04000374, 2020 – 2022). Projekt vede Vysoká škola ekonomická v Praze, dalším partnerem je Divadelní akademie múzických umění. IDU řeší oblasti týkající se definování uměleckých profesí a návrhů opatření pro jejich podporu a vytvoření interaktivní webové aplikace týkající se manažerských dovedností. V roce 2021 byl výzkum IDU zaměřen na realizaci pilotního projektu rozhovorů – kariéerních sond s vybranými umělci s cílem zjistit chování umělců na pracovním trhu a vytvoření interaktivního vědomostního testu, přehledu a popisu manažerských vědomostí a metod, který bude jako jeden z výstupů projektu zveřejněn na nově vytvářeném webu Akademie IDU. Cílem webové aplikace je poskytnout manažerům kulturních organizací a dalším uživatelům nástroj pro zlepšení vědomostí z oblasti managementu a strategického řízení; interaktivní formou odhalit slabá místa a nabídnout pomocné nástroje k řízení organizací, které napomohou i zvýšení rezistence kulturních organizací vůči externím krizím.

Kancelář SoundCzech je v kontaktu s Vysokou školou finanční a správní a.s., Filozofickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci a Hudební fakultou Janáčkovy akademie múzických umění v Brně a řeší možnosti podpory analýzy a identifikace potřeb v oblasti hudebního průmyslu. V roce 2021 se IDU i prostřednictvím Evy Žákové podílel na připomínkování *Kulturní strategie Královéhradeckého kraje* či posuzování výzkumného projektu Kreativní Prahy týkající se nastavení hodnocení kulturních organizací v Praze.

V rámci naplňování dílčího cíle 2.1.c) výzkumné oblasti Kulturní politika pokračovala v r. 2021 spolupráce s Asociací nezávislého divadla (AND). V souvislosti s iniciativou #zakreativnicesko, s prací na tématu Status umělce a podpory proexportních aktivit a dalších témat i v Rámci Národního plánu obnovy byla rozvíjena spolupráce s řadou oborových profesních organizací a expertních organizací, s cílem využít znalostí z praxe, využít členskou základnu pro případný sběr dat a zajistit aplikovatelnost doporučení vyplývajících z výstupů.

II. 7 Uživatelé výsledků aplikovaného výzkumu VO

1. Teatologie

Výstupy výzkumu z oblasti teatologie jsou šířeny online (Česká divadelní encyklopedie, Virtuální studovna, databáze divadelní architektury), dále knižními publikacemi tištěnými i elektronickými které jsou volně ke stažení v rámci sekce Studie a dokumenty k dějinám divadla ČDE (téměř 900 návštěv).

IDU sleduje využití svých online služeb a poskytovaných zdrojů. Počet návštěvníků průběžně meziročně stoupá, lockdowny během pandemie tato čísla zvýšila ještě více. V roce 2021 (do 6.12.) zaznamenal web *Česká divadelní encyklopedie* více než 83 000 návštěv (160 tis. zobrazených stránek), multijazyčná *Databáze divadelní architektury* 95 000 návštěv (217 tis. zobrazených stránek) a Virtuální studovna 57 tis. návštěv (372 tis. zobrazených stránek).

IDU spolupracuje s divadelně vědnými katedrami (FF UK Praha, FF MU Brno, FF UP Olomouc, KTK DAMU Praha) jejichž studentům pravidelně prezentuje fondy a sbírky a online nástroje jako zdroj informací potřebných ke studiu, při té příležitosti také přítomní profesori zmínili, jakým způsobem využívají k výuce publikace IDU (výtvarné monografie, knihy z edičních řad *Kritiky, eseje, analýzy, České divadlo, Světové divadlo* či *Nota bene*).

2. Kulturní politika

Výstupy z oblasti kulturní politiky, které jsou vesměs volně dostupné ve formě on-line publikací, a i podkladových materiálů, jsou publikovány na stránkách IDU. Komunikace s odbornou veřejností a potenciálními adresáty či uživateli (stakeholdery) probíhá při zveřejňování výsledků či při konzultacích návrhů opatření realizovaných iniciativou #zakreativnicesko, při konzultacích a připomínkování tematických okruhů během přípravy opatření Národního plánu obnovy v gesci Ministerstva kultury, nebo během přípravy výzvy Fondů EHP a Norska na podporu oborových asociací, sítí a platforem, které IDU jako oficiální partner MF a MK přímo koncipoval a realizoval.

Mezi uživatele výsledků výzkumu lze řadit i cílové skupiny dotačního programu COVID Kultura, který byl v IDU administrován. Další významnou cílovou skupinou jsou úředníci a politici samosprávných orgánů využívající platformu Kreativní Česko. Dále se jedná o účastníky seminářů k možnému zapojení dalších měst (České Budějovice, Liberec) do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury nebo o frekventanty vzdělávacího programu *Akademie IDU* zaměřeného na zvyšování dovedností nezbytných pro efektivní řízení kulturních institucí. Obecně lze říci, že v roce 2021 byly uživateli výsledků především politici a úředníci státních i samosprávných orgánů a širší odborná veřejnost-především manažeři kulturních organizací. O výsledky výzkumu a návaznou spolupráci mají rovněž zájem studenti, kteří konzultují a řeší vysokoškolské práce.

II. 8 Popularizace, lidské zdroje a další specifické výzkumné aktivity VO.

Důležitým nástrojem popularizace výsledků výzkumné činnosti instituce je tradičně Noc divadel, kterou jako součást projektu *European Theatre Night* v České republice od roku 2013 koordinuje IDU. V rámci akce jsou návštěvníkům představovány sbírkové a archivní materiály a vybrané výstupy vědeckého výzkumu (publikace,

krátké přednášky). V letošním roce mezi ně přibyla také česko-anglická publikace *Divadlo dnem i nocí – Ohlédnutí za sedmi lety Noci divadel v České republice* editorský připravená články výzkumného týmu *České nezávislé divadlo po roce 1989* Lucíí Čepcovou a Martinou Peckovou Černou. Kniha popisuje genezi projektu v ČR i v dalších evropských zemích, představuje strukturu pořadatelů a účastníků a přináší výsledky výzkumu publika realizovaného v rámci Noci divadel v ČR.

V oblasti zvyšování kapacit a lidských zdrojů završili někteří vědečtí pracovníci postgraduální studium, jedna dizertační práce byla v tomto roce úspěšně obhájena (připravuje se její vydání v edici *Nota bene*) a další byla odevzdána (obhajoba v r. 2022), další tři pracovníci z KČD a jeden z Oddělení archivů a sbírek pokračují v doktorandském studiu. Ke změně došlo v redakci odborného recenzovaného časopisu *Divadelní revue*, kdy doc. Martina Pšeničku Ph.D. vytíženého jinými pracovními povinnostmi nahradila zkušená redaktorka a teatroložka Petra Ježková Ph.D.

Do oblasti popularizace lze rovněž zahrnout podcastové série *Suflér*, *ShowOff*, *Kreativní Česko* či *PQ Podcast* nebo prezentace aktivit IDU v oblasti otevírání dat na webinářích [Otevřená data v knihovnictví](#) (podrobněji viz část 1.1.). Významným počinem v oblasti popularizace vědy bylo vydání knihy *Ženy v pohybu*, kterou IDU vydal v r. 2021 na podnět a s podporou Ministerstva kultury v rámci ediční řady (O)hlasů žen v české kultuře. Kniha vychází ze záznamů Orální historie, které doplňuje odbornými biografickými studii (více v části 3.2.).

Ve vydavatelské činnosti se IDU zaměřuje také na překlady divadelních her, přičemž problematika uměleckého překladu, redakční a editorské práce (soupisy, ediční poznámky), a hlavně pak zpracování doprovodných studií přímo souvisí s výzkumnou činností. V edici *Divadelní hry* vyšel výbor her Jeana Giraudoux, který doprovází obsáhlá studie Michala Zahálky (oceněná Cenou Jacquese Derridy za nejlepší práci mladého vědce v oboru sociálních a humanitních věd). V edici *Současná hra* byly ve spolupráci s dalšími organizacemi vydány svazky *Fabula mundi – Pět evropských her* (součást mezinárodního projektu *Fabulamundi* ve spolupráci s Divadlem Letí) a *Sněž tu žábu – Pět francouzských her* (ve spolupráci s festivalem *Sněž tu žábu*, doplněno o medailony dramatiků a původní studii o současném francouzském dramatu). Pracovníci Edičního oddělení IDU, kteří redakčně připravují knihy v uvedených edicích se dále podíleli svými texty na souborných odborných zahraničních i tuzemských publikacích: V knize *20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe. 30 Years after the Fall of the Iron Curtain* (ed. Marvin Carlson a Kalina Stefanova, London: Palgrave Macmillan 2021, 352 stran) vyšly texty Michala Zahálky *Beauty by Instinct of Style or Daniel Špinar's Theatre* a Kamily Černé *Dark Visions of Jan Mikulášek*. V knize *Divadlo Vlasty Buriana a Komédie (1930-2020)* (ed. Lenka Dombrovská, Praha. Městská divadla pražská 2020, 252 stran) vyšla studie Kamily Černé: *Éra Michala Dočekala a Jana Nebeského* a Martina J. Švejdy (pracovník KČD) *Divadlo v zákrutách let 1945-1994 aneb Divadla, kina, rekonstrukce*. V knize *25 let Divadla v Dlouhé* vyšla studie Kamily Černé o posledních inscenacích Jana Borna *Země se točí a točí a je ohryzaná*.

Nedostatek interních odborných pracovníků je pro další rozvoj výzkumu v oblasti kulturní politiky i nadále podstatným hendikepem. Odborní pracovníci IU, kteří se na výzkumu podílí, mají ve své pracovní náplni i řadu dalších činností, a nemají tak dostatečnou kapacitu se výzkumu věnovat v koncepční rovině. To je dáno nízkým počtem úvazků v IU v závislosti na celkové výši mzdových prostředků, s kterými IDU disponuje. V posledních letech nedošlo k navýšení úvazků a mzdových prostředků pro Institut umění, i když došlo k rozšíření jeho aktivit (např. kancelář *SoundCzech*). Bez posílení těchto zdrojů nelze dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumu v oblasti kulturní politiky náležitě plánovat. Současný výzkum je z těchto důvodů závislý především na spolupráci s externími odborníky a výzkumnými pracovišti. I když je spolupráce s externími spolupracovníky v mnohých směrech obohacující a pro plnění výzkumných cílů, které předpokládají velmi široké spektrum různých specializací, nezbytná, zároveň představuje riziko nedodržení dohod a termínů, a klade tak zvýšené nároky na koordinaci výzkumu. Mnohdy jde doslova o „mikropozice“ s časovou dotací jednotek hodin, které nejsou pro vytížené experty prioritou. Tato skutečnost vede mj. k častým změnám v týmu přidružených řešitelů (viz. 3. 2. C – Složení týmu).

Rozdíly oproti schválené koncepci VO na léta 2019–2023 v r. 2021 a jejich odůvodnění:

V oblasti 1.3 nedošlo v r. 2021 k podstatným změnám, které by ovlivnily naplnění koncepce. Došlo k posílení spolupráce s dalšími institucemi na mezinárodní i národní úrovni, došlo k zvýšení kvalifikace některých pracovníků. IDU si je vědom nesporného významu své výzkumné činnosti ve všech zmíněných oblastech.

2. Užití institucionální podpory a zajištění dalších zdrojů na rozvoj VO v r. 2021

2.1 Přehled použití podpory v roce 2021

Použití institucionální podpory v roce 2021

Náklady a výdaje (v tis. Kč / rok)	2021 dle Rozhodnutí	2021 - předpoklad
A. výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	0	0
B. neinvestiční (provozní) náklady celkem	2 565	2 565
- z toho: platy zaměstnanců	1 300	1 300
- z toho: OON	506	506
Celkem (A+B)	2 565	2 565
Přepočtený počet pracovních míst osob podílejících se na řešení cílů IP DKRVO	3,5	3,5

2.2 Zajištění dalších zdrojů pro rozvoj výzkumu

2.2 Zajištění dalších zdrojů pro rozvoj výzkumu - Tab. II. 4: Projekty VaV a další výzkumné aktivity VO s výjimkou IP DKRVO

Projekty VaV aj. VaV aktivity (v tis. Kč)		Specifikace	2019	2020	2021	2022	2023
A. Nehospodářské činnosti výzkumné organizace ve VaV							
Projekty v programech MK (NAKI, NAKI II)	skutečnost	DG16P02B008	1 837	1 508	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Projekty jiných poskytovatelů podporované ze SR VaVaI	Skutečnost	GA16-08315S (GAČR) GA19-04939S (GAČR) TL04000374 (TAČR) GA 22-26968S (GAČR)	863	474	1497	1104	563
	Předpoklad		0	0	0	0	0
Veřejné zakázky ve VaV pro st. spr.	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Projekty z ESIF (OP VVV apod.)	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Projekty mezinárodní spolupráce ve VaV	skutečnost	CANON (Erasmus +) HEMI (Creative Europe) ASSET (Kreativní Evropa) RESHAPE (Kreativní Evropa) Create to Connect - Create to Impact (Kreativní Evropa) PACE.V4 (International Visegrad Fund) Digital LEAP	7 441	1 455	2 254	1 160	1 550
	předpoklad	Post Covid Adaptation Models in Culture (Arts Council Norway) Re-Emergence (grantová žádost Kreativní Evropa)	0	0	0	1233	1766
VaV aktivity podpořené z rozpočtu krajů, měst a obcí	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0

Projekty kolaborativního výzkumu (výše neuvedené)	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Veřejné vzdělávání	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	Neplánováno	0	0	0	0	0
Veřejné šíření výsledků výzkumu	Skutečnost	· Provoz a plnění webových stránek a platforma Kreativní Česko; · Pořádání konferencí a workshopů z oblasti kult. politiky a kult. manag.; · Provoz a rozvoj ČDE, Virt. studovny, databáze div. architektury; · Ediční a publikační činnost; digitalizace fondů · Realizace výstupů výzkumu (mimo DKRVO)	1700	1750	1750	1750	1750
	Předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Další výše neuvedené nehuspodářské aktivity VaV	Skutečnost	· Platy kmenových zaměstnanců IDU podílejících se na realizaci VaV	3 000	3 500	3 500	3 500	3 500
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Transfer znalostí	skutečnost	nerealizováno	71	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
B. Vedlejší hospodářské činnosti VO							
Smluvní výzkum	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Poskytování výzkumných služeb	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Pronájem výzkumného vybavení či laboratoří	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
C. Hospodářské činnosti ve VaV, kde VO vystupuje jako podnik							

Projekty programů jiných poskytovatelů (např. OP PIK)	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Komerční aktivity na kapacitách VaV (např. malosériová výroba)	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
Vzdělávání prováděné jako HČ	skutečnost	nerealizováno	0	0	0	0	0
	předpoklad	neplánováno	0	0	0	0	0
CELKEM	skutečnost		14 912	8687	9001	7514	7363
	předpoklad		0	0	0	1233	1766
	CELKEM		14912	8687	9001	8747	9129

Projekty uvedené tabulce II.4.

GA16-08315S (GAČR) - projekt Divadelní režisér Alfréd Radok (skončil 2020)

GA19-04939S (GAČR) - projekt Podvod Allamody (skončí 2022)

TL04000374 (TAČR ÉTA) - Profesionální umění a COVID-19: aktuální dopady jako výzva pro inovace

GA 22-26968S (GAČR) - Spašmacher: Laik a/nebo profesionál? (2022 – 2024)

EMERGENCE: From shared experience to new creativity. Living Heritage/Reframing Memory (Creative Europe, skončil 2021)

CANON (Erasmus +) - Canon of Technical Theatre History (skončí 2022)

HEMI (Creative Europe) - The Hub for the Exchange of Music Innovation (2020-2024)

ASSET (Kreativní Evropa) - Audience Segmentation System in European Theatres (2019-2021)

RESHAPE (Kreativní Evropa) - partnerství zprostředkovatelských uměleckých organizací, které podporují rozvoj uměleckého sektoru (2018-2021)

Create to Connect - Create to Impact (Kreativní Evropa) - projekt zaměřený na propojení umění, kulturních organizací, výzkumu a veřejnosti (2019-2021)

PACE.V4 (International Visegrad Fund) - Performing Arts Central Europe – Visegrad Countries Focus - spolupráce ve scénických uměních zemí střední a východní Evropy

Digital LEAP: Capacity building for circus and dance professionals (Erasmus+) - projekt zaměřený na vzdělávání profesionálů z oblasti tance a nového cirkusu v digitálním marketingu a online prostředí (2021-2023)

Post Covid Adaptation Models in Culture (Arts Council Norway)

Re-Emergence - grantová žádost Kreativní Evropa (2022-2025)

Rozdíly oproti schválené koncepci VO na léta 2019–2023 v r. 2021 a jejich odůvodnění:

Byly doplněny nově získané granty a podané grantové žádosti.

2.3 Využití IP DKRVO k rozvoji organizace

č.	Věcná specifikace investice (dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku)	rok	výdaje celkem (tis Kč)	výdaje z IP DKRVO (tis. Kč)
1	Implementace identit eduID	2021	33	0
2	Datové úložiště	2021	68	0
3	Notebooky	2021	136	0
4		2021	0	0
	Celkem	2021	237	0

C. Složení týmu zajišťujícího práce pro celou VO				
	č.	jméno, příjmení, tituly	pracovní náplň při řešení oblasti	úvazek
Dle koncepce	1.	Beze změn		
Změna 2021	1.			

C. Složení týmu zajišťujícího oblast 1 – teatrologie				
	č.	jméno, příjmení, tituly	pracovní náplň při řešení oblasti	úvazek
Dle koncepce	1.	MgA. Vilém Faltýnek	Orální historie – nahrávání a zpracování rozhovorů	0,4
Změna 2021	1.	MgA. Tereza Vinická	Orální historie – nahrávání a zpracování rozhovorů	0,4

Komentáře ke změně: Vilém Faltýnek, který v loňském roce ukončil spolupráci s IDU byl od začátku roku nahrazen Terezou Vinickou

C. Složení týmu zajišťujícího oblast 1 – teatrologie – OON				
	č.	jméno, příjmení, tituly	pracovní náplň při řešení oblasti	úvazek
Dle koncepce	1.	Petr Dlouhý	Rešerše a rozhovory pro studii o prostorech pro divadelní tvorbu v ČR po r. 2000	33 hodin
Změna	1.	Veronika Drábková	Rešerše a rozhovory pro studii o nezávislém hudebním divadle v období 1989-2014	33 hodin
Dle koncepce	2.	Mgr. Dáša Čiripová, Ph. D. / Mgr. Marek Godovič	Autoři (slovenský kontext)	56
Změna	2.	Antonín Brinda	Rešerše a rozhovory pro studii k dění v regionech a vývoji prostor pro nezávislé divadlo po r. 2000, další rešerše k výzkumnému úkolu dle zadání	63 hodin
Dle koncepce	3.	Anna Hejmová	Rešerše obrazových materiálů	33
Změna	3.	Lucie Čepcová	Odborná redakce anglickojazyčného vydání publikace Divadlo a svoboda	26
Dle koncepce	4.	doc. Martin Pšenička, Ph.D.	Redaktor Divadelní revue	300
Změna	4.	Petra Ježková Ph.D.	Redaktorka Divadelní revue	300

Komentáře ke změně: výzkum nezávislého divadla po roce 1989 - Vzhledem k dokončení první fáze výzkumu zahájení rešerší pro druhou fázi došlo k úpravě tématu a změně na pozicích zpracovatele rešerší a odborné redaktorky. Časopis Divadelní revue – změna na postu jednoho z redaktorů, vzhledem k pracovní vytíženosti M. Pšeničky byl nahrazen Petrou Ježkovou.

C. Složení týmu zajišťujícího oblast 2 – kulturní politika				
	č.	<i>jméno, příjmení, tituly</i>	<i>pracovní náplň při řešení oblasti</i>	<i>úvazek</i>
Dle koncepce	1.			
Změna 2021	1.			

C. Složení týmu zajišťujícího oblast 2 – kulturní politika – OON				
	č.	<i>jméno, příjmení, tituly</i>	<i>pracovní náplň při řešení oblasti</i>	<i>úvazek</i>
Dle koncepce	1	Kristina Soukupová	tanec – autorská činnost – trendy v práci s tanečním publikem	60
Změna	1	Kristina Soukupová	tanec – autorská činnost – trendy v práci s tanečním publikem	47
Dle koncepce	2	Daniela Machová	tanec – autorská činnost – proměny tanečního publika	60
Změna	2	Daniela Machová	tanec – konzultační činnost – proměny tanečního publika	10
Dle koncepce	3	Petra Dotlačilová	tanec – oponentský posudek-druhá kariéra	10
Změna	3	Petra Dotlačilová	tanec – konzultační činnost – taneční publikum	10
Dle koncepce	4	1	tanec – konzultace – balety	4
Dle koncepce	4	1	tanec – konzultace – nezávislá taneční scéna	8
Dle koncepce	4	1	tanec – konzultace – zábavní průmysly	8
Změna	4	Zdeněk Prokeš	tanec – konzultace – tanečníci v muzikálech	5
Změna	4	Pavel Bár	tanec – konzultace – tanečníci v muzikálech	8
Změna	4	Veronika Štefanová	tanec – konzultace – taneční publikum	10
Změna	4	Barbora Etlíková	tanec – konzultace – tanenčí publikum	10
Změna	4	Zdeněk Prokeš	tanec – konzultace – více témat	17
Změna	4	Wahe Akopjan	tanec – konzultace – kariéry	8
Změna	4	Tereza Nečas Lempartová	tanec – konzultace – tanenčí hip hop	8
Změna	4	Adam Vondříčka	tanec – konzultace – tanenčí hip hop	8
Změna	4	Lucie Plavcová	tanec – konzultace – tanenčí hip hop	15
Změna	4	Petr Christov	tanec – oponentský posudek-tanečníci v muzikálech	10
Dle koncepce	5	Viktor Debnár	proexportní aktivity – koncepce a vedení rozhovorů	40
Změna	5	Daniel Přibyl	proexportní aktivity – konzultace	4

Změna	5	Yvona Kreauzmannová	proexportní aktivity – konzultace	6
Změna	5	Jakub Hora	proexportní aktivity – konzultace	6
Změna	5	Stanislav Doubrava	proexportní aktivity – konzultace	6
Změna	5	Dagmar Bednářiková	proexportní aktivity – konzultace	4
Změna	5	Lucie Hayashi	proexportní aktivity – konzultace	4
Změna	5	Lucie Kašiarová	proexportní aktivity – konzultace	6
Změna	5	Ludmila Vacková	proexportní aktivity – konzultace	4
Dle koncepce	6	Jana Návrátová	proexportní aktivity – koncepce a vedení rozhovorů	40
Změna	6	Martin Glaser	proexportní aktivity – konzultace	6
Změna	6	Jakub Vedral	proexportní aktivity – konzultace	4
Změna	6	Eva Kesslová	proexportní aktivity – konzultace	6
Změna	6	Ondřej Stupal	proexportní aktivity – konzultace	8
Změna	6	Monika Klementová	proexportní aktivity – konzultace	18
Dle koncepce	7	Petr Prokop	divadlo – editace textu	33
Změna	7	Petr Prokop	divadlo – editace textu	40
Dle koncepce	8	Luboš Louženský	divadlo – editace textu	33
Změna	8	Luboš Louženský	divadlo – editace textu	27
Dle koncepce	9	Martina Pecková Černá	divadlo – editace textu	33
Změna	9	Petra Beranová	divadlo – editace textu	33
Změna	9	Bohumil Nekolný	vypracování recenzního posudku	10
Dle koncepce	10	1 osoba	hudba – konzultace, zaměstnanost ZUŠ	15
Změna	10	Bohuslav Lédl	hudba – dotazníkové šetření, ZUŠ zaměstnanost	15
Dle koncepce	11	2 osoby	hudba – konzultace NUV	20
Změna	11	Roman Dietz	hudba – konzultace ASOPS, doplnění dat	20
Dle koncepce	12	2 osoby	hudba – konzultace HAMU	20
Změna	12	Lucie Pešel Šilerová	hudba – podklady studie, spoluautor části studie (JAMU)	20
Dle koncepce	13	1 osoba	hudba – konzultace FF MU	10
Změna	13	1 osoba	hudba – konzultace FF MU	0
Dle koncepce	14	1 osoba	hudba – konzultace HAMU	10

Změna	14	Ingeborg Radok Žádná	hudba – podklady studie, spoluautor části studie (HAMU)	20
Dle koncepce	15	1 osoba	hudba – administrativní výpomoc	24
Změna	15	2 osoby Kateřina Žáková	hudba – podklady – dotazník Česká filharmonie	10
Změna	15	Lucie Pešl Šilerová	hudba – podklady zahraničí – Německo (pro studii)	14
Dle koncepce	16	6	status umělce-zpracování podkladů a účast na jednání	101
Změna	16	Eliáš Urban	status umělce – konzultace – rozhovor	4
Změna	16	Sylva Fischerová	status umělce – konzultace – rozhovor	5
Změna	16	Monika Načeva	status umělce – konzultace – rozhovor	5
Změna	16	Gajdoš	status umělce – konzultace – rozhovor	5
Změna	16	Markéta Svobodová	status umělce – zpracování podkladů	33
Změna	16	Vojtěch Leischner	status umělce – zpracování podkladů	33

Komentáře ke změnám:

Ve složení týmu financovaném prostřednictvím OON došlo k mnohým změnám podle aktuální potřeby výzkumu. V některých případech došlo i přesunům položek mezi jednotlivými dílčími úkoly a změně hodinových sazeb. Nicméně celková suma plánovaných odměn prostřednictvím OON zůstala zachována.

Tanec

1. u plánované činnosti došlo ke snížení objemu práce, 2. u plánované činnosti došlo ke snížení objemu práce a změny jejího charakteru z autorské na konzultační; 3. u plánované činnosti došlo ke změně charakteru práce; 4. plánované činnosti se neuskutečnily a byly nahrazeny jinými činnostmi. V některých případech došlo i ke změně hodinové sazby vzhledem k charakteru práce, nicméně celková plánovaná alokace zůstala zachována.

Proexportní aktivity

5. Původně plánovaná koncepce a vedení rozhovorů s účastníky proexportních programů IDU nebyly vzhledem ke covidové situaci realizovány. Finance byly použity na konzultace související s podporou internacionalizace v rámci přípravy Národního plánu obnovy; 6. Původně plánovaná koncepce a vedení rozhovorů s účastníky proexportních programů IDU nebyly vzhledem ke covidové situaci realizovány. Finance byly použity na konzultace související s podporou internacionalizace v rámci přípravy Národního plánu obnovy

Divadlo

7. Autor Petr Prokop věnoval více času na editaci textu (změna počtu hodin), než bylo původně plánováno; 8. Autor Luboš Louženský věnoval na editaci textu méně času (změna počtu hodin, než bylo původně plánováno; 9. Původně plánovaná editace textu autorskou M.P. Černou nebyla realizována, místo toho se editaci textu věnovala Petra Beranová. Navíc byly prostředky na OON využity pro zpracování recenzního posudku.

Hudba

10. u plánovaných konzultací se zástupcem ZUŠ došlo ke specifikaci osoby; 11. NUV neposkytlo konzultace, prostředky byly využity na doplnění dat a konzultace předsedou ASOPS v oblasti symfonických a divadelních orchestrů jako zaměstnavatele; 12. místo 2 osob byla využita ve větší míře pouze 1 osoba; 13. původně plánované konzultace se neuskutečnily v takové míře, aby mohly být finančně kompenzovány; 14. Konzultace s HAMU naopak proběhly ve větší míře, počet hodin byl navýšen; 15. počet osob na administraci byl navýšen na a využit pro 2 osoby.

Status umělce

16. Podle plánu byl využit počet osob na konzultace, zpracování a úpravu podkladů, nicméně počet hodin je nižší než původně plánovaný.

3. Plnění cílů koncepce v roce 2021 a dosažené výsledky

3.1 Shrnutí plnění cílů v roce 2021

Obě oblasti výzkumu byly pokryty v souladu s plánem uvedeným v Dlouhodobé koncepci rozvoje výzkumné organizace na roky 2019–2023.

1. Teatrologie

1.1 Česká divadelní encyklopedie

Cíl publikovat 20 hesel ze všech zpracovávaných oddílů ČDE byl splněn, stejně tak byl splněn cíl publikovat ročně průměrně 4 studie v odborných periodikách. Přestože byly letos uplatněny pouze dva výsledky typu J, započítáváme tři výsledky J, které byly uplatněny s předstihem v loňském roce. Dále byly publikovány tři články vázané na grantový projekt GAČR. Byla vydána dvě čísla odborného recenzovaného časopisu Divadelní revue, třetího čísla prochází závěrečnou korekturou a vytištěno bude v lednu 2022. V edici nota bene vyšla odborná kniha *Švýcarská rodina v Praze. Opera a její libreto*. Rozpracovány jsou další dva svazky této edice (*Jan Nepomuk Štěpánek a Hrabě hraje divadlo. Leopold II. Lažanský z Bukové (1854–1891)*).

1.2. České nezávislé divadlo po r. 1989

V roce 2021 byla uzavřena první fáze výzkumu, která se věnovala vývoji české nezávislé divadelní scény v období 1989-2000, a to především finální úpravy výsledné knihy a byla zahájena 2. fáze výzkumu, která bude rovněž završena odbornou publikací. Proběhla také úprava textů vytvořených pro kritický katalog k výstavě DIVADLO A SVOBODA pro zahraniční prezentaci a byly zahájeny překladatelské práce pro anglickojazyčné vydání publikace (krácená a upravená verze). Souběžně je aktualizován internetový portál projektu na internetové adrese <https://divadloasvoboda.idu.cz>. Pokračovaly rešeršní a koncepční práce pro 2. fázi výzkumu včetně natočení prvních rozhovorů potřebných pro budoucí studie.

2. Kulturní politika

2.1 Mapování dílčích segmentů scénických umění: a) tanec a pohybové umění, b) hudba, c) divadlo

Složení výzkumných týmů zaznamenalo dílčí změny dané skutečným zapojením daných expertů do výzkumu. Plánovaný postup prací byl dodržen ve všech třech segmentech, nicméně vzhledem k situaci způsobené COVID krizí byly dva plánované a kontrolovatelné výstupy, které měly být uplatněny v roce 2021, přesunuty k dokončení a publikování do roku 2022. Nad původní rámec koncepce pokračoval výzkumu tématu „Status umělce“, které je zásadní pro všechny zkoumané segmenty (viz zpráva za rok 2020). Téma se stalo prioritní pro Ministerstvo kultury, bylo zařazeno do nově přijaté [Státní kulturní politiky na léta 2021–2025](#), kde se MK ve třetím cíli zavazuje předložit legislativní návrh zavádějící status umělce a umělkyně. Status umělce se stal rovněž jednou z hlavních komponent [Národního plánu obnovy v gesci MK](#), který byl v roce 2021 schválen vládou ČR a Evropskou komisí.

2.2 Mapování dopadů podpory proexportních aktivit

Tato část výzkumu byla flexibilně využita a přizpůsobena potřebě Ministerstva kultury nadefinovat a vymezit strukturu proexportních aktivit, které budou v letech 2022–2024 financovány z Národního plánu obnovy.

Rozdíly oproti schválené koncepci VO na léta 2019–2023 v r. 2019 a jejich odůvodnění:

Ke změnám došlo ve složení týmů. V souvislosti s vládním krizovým opatřením došlo také k posunu uplatnění některých výsledků na další období. Důvodem byla nemožnost práce ve standardních podmínkách, nevhodnosti plánovaných prací vzhledem ke skutečnosti způsobené COVID pandemií a potřebností řešení aktuálních potřeb v souvislosti s Národním plánem obnovy.

3.2. Plnění dílčích cílů podle jednotlivých oblastí

1. Teatrologie

1.1 Česká divadelní encyklopedie

V ČDE bylo ke 14. 12. publikováno 20 nových hesel z oddílu Česká činohra 1900-1945, Německá činohra 19. století a Česká činohra 1945-1989: Baldová Zdenka, Dietz Anna, Dietz Carl, Freyová Marie Magdalena, Haas Hugo, Herzka Julius, Hilar Karel Hugo, Jenny Albert, Kohout Eduard, Longen Emil Artur, Longenová Xena, Moritz Heinrich, Rašilov Saša, Rutte Miroslav, Sedláčková Anna, Skriwanek Friedrich, Skriwanek Heinrich, Taussig Ervín, Valentová Meda, Watzke Julius. Hesla pro Německou činohru 19. století jsou navíc překládána do němčiny, takže existují ve dvou jazykových verzích. Další 12 hesel je ve vysokém stupni rozpracovanosti. Byla dokončena publikace 2. svazku Nota bene *Švýcarská rodina v Praze. Opera a její libreto* s přílohou edice německého a českého libreta. Rukopis 3. svazku edice Nota bene *Jan Nepomuk Štěpánek* je v závěrečné redakci, s vydáním se počítá v roce 2022, rozpracován je také svazek *Hrabě hraje divadlo. Leopold II. Lažanský z Bukové (1854–1891)* s jehož dokončením se počítá na přelomu let 2022 a 2023. V roce 2021 byly v rámci podpory DKRVO uplatněny dva

odborné články v recenzovaných časopisech a další tři 3 články vázané na grantový projekt GAČR. Tři odborné články plánované na rok 2021 byly uplatněny již v předchozím roce (O. Drexler: *Zemřelo velké srdce*, B. Zemanová: *Herci, herečky a jejich choroby*, K. Škrobánková: *Pepitarauscha a slezská sprška*) Publikována byla 1 monografie B a 1 kapitola v knize C (další 2 kapitoly v knihách jsou těsně před publikováním). Dále je uplatněn aplikační výsledek „S“ – Specializovaná veřejná databáze – Česká divadelní encyklopedie.

V rámci projektu Orální historie českého divadla bylo pořízeno a zpracováno 16 nových rozhovorů (Zdena Benešová, *1949, teatroložka, archivářka; Marie Caltová, *1944, dramaturgyně; Lída Engelová, *1944, režisérka, autorka, herečka; Radka Fidlerová, *1946, herečka; Emilie Horváthová, *1951, tajemnice katedry scénografie a katedry teorie a kritiky DAMU; Jana Hošková, *1929, pedagožka, publicistka, choreografka, tanečnice; Ota Jirák, *1949, herec; Alena Kožíková, *1941, dramaturgyně, překladatelka, teatroložka; Miloslav Klíma, *1941, pedagog, dramaturg, dramatik; Lilian Malkina, *1938, herečka; Alice Olmová, *1971, dramaturgyně; Josef Ptáček, *1946, fotograf; Renata Putzlacher, *1966, dramaturgyně; Karol Suszka, *1942, režisér, herec, ředitel; Marie Valtrová, *1949, publicistka, teatroložka, knihovnice; Joanna Wania, *1967, dramaturgyně). V prostředí Virtuální Studovny na adrese <https://vis.idu.cz/OralHistory.aspx> bude je konci roku 2021 dostupných celkem 100 záznamů. Odborná garantka projektu Orální historie Mgr. Lucie Čepcová spolu s tazatelem MgA. Vilémem Faltýnkem připravili knihu *Ženy v pohybu*, která vyšla jako recenzovaná odborná publikace B v edici MK (O)hlasý žen v české kultuře. Knihu tvoří zpracované záznamy rozhovorů s šesti umělkyněmi spojenými s tanečním či pohybovým divadlem a odborné reflexe jejich umělecké tvorby. Publikace je vybavena bohatou obrazovou přílohou, která pochází především z osobních archivů narátorek.

V letošním roce byla vydána prozatím pouze dvě čísla recenzovaného teatrologického periodika Divadelní revue (ročník 32). Z důvodu zdržení redakčních a navazujících prací v první polovině roku v souvislosti s pandemií COVID došlo k časovému posunu, a přestože je v této chvíli (polovina prosince 2021) třetí číslo již vysázené a probíhají korektury, nebude vytištěno před koncem roku a fyzicky vyjde až na začátku roku 2022.

První číslo přináší především příspěvky, které volně spojují různé podoby a směry exotismu. Publikované studie: Zita Skořepová: *Exotismus, jazz a hudebně-divadelní myšlení E. F. Buriana ve dvacátých letech 20. století*; Jiří Hubáček: *Staroindické drama na českém jevišti. Šúdrakův Hliněný vozíček v Národním divadle*; Barbora Příhodová: *Transatlantické přenosy v operní scénografii. Zapomenutá tvorba Richarda Rychtarika*, kompletní bibliografie orientalistky a teatroložky Dany Kalvodové (sestavily Anna Cvrčková a Lenka Chaloupková).

Stěžejní texty druhého čísla: Alena Sarkissian: *Velké mrtvé se vrací: Faidra a Ifigenie v díle Karla Dostala*, Miroslav Lukáš: *Zprávy o šlechtickém divadle v zápiscích kardinála Harracha*, Andrea Sommer-Mathis a Petr Maťa: *Pražské uvedení Podvodu Allamody (1660) jako příklad italského kulturního transferu do Čech v polovině 17. století*, Dariusz Kosiński: *Divadla, které přichází?*

1.2. České nezávislé divadlo po r. 1989

V roce 2021 byla vydána odborná publikace *Divadlo a svoboda. První dekáda nezávislosti českého divadla po roce 1989*. Publikace je kritickým katalogem ke stejnojmenné výstavě a zachovává tak její strukturu. Kniha je členěna na oddíly Divadlo a svoboda, Slovensko a svoboda, Text a svoboda, Objekt a svoboda, Tělo a svoboda a Prostor a svoboda. Studie jsou proloženy obsáhlou obrazovou dokumentací a citacemi z rozhovorů s 67 osobnostmi české divadelní scény 90. let, které byly pořízeny v rámci výzkumu. Součástí publikace je jmenný a věcný rejstřík a soupis fotografií. Úvodní text přibližuje čtenářům hlavní cíle výzkumu, strukturu publikace, vymezení zkoumaného období, předmětu výzkumu a jeho metodologická východiska. Jádrem publikace je 7 tematických studií, které zachovávají strukturu výstavy.

V roce 2021 byly studie z odborné publikace zkráceny a upraveny pro anglickojazyčné vydání a byly započaty překladatelské práce. Vydání odborné publikace v anglickém jazyce je plánováno na rok 2022. Výstavní texty byly vzhledem ke ztížené pandemické situaci a nemožnosti výstavu dále prezentovat fyzicky upraveny a budou zpřístupněny na webové stránce výstavy <https://divadloasvoboda.idu.cz> v českém i anglickém jazyce.

Výzkumný tým pokračoval v roce 2021 v rešerších a přípravných pracích v rámci druhé fáze výzkumu. Byly definovány milníky pro vývoj českého nezávislého divadla po roce 2000 a jako zkoumaný časový úsek bylo vymezeno období 2000-2014. Zadány byly jednotlivé studie pro odbornou publikaci, jejíž vydání je plánováno na rok 2023 a která se opět bude opírat o rozhovory s osobnostmi české divadelní scény. Některé rozhovory z plánovaných cca 50 byly natočeny a zpracovány již v roce 2021. Záběr výzkumu zůstává stejný, tj. soustředí se na podmínky pro tvorbu v oblasti nezávislého divadla, vývoj nezávislé činohry, loutkového a pohybového divadla, přičemž větší pozornost je věnována dění v mimopražských regionech. Součástí druhého dílu budou také studie zaměřené na oblast hudebního divadla a scénografie za celé výzkumné období 1989-2014.

2. Kulturní politika

2.1 Mapování dílčích segmentů scénických umění: a) tanec a pohybové umění, b) hudba, c) divadlo

V segmentu a) Tanec a pohybové umění bylo splnění cíle – vydání publikace Taneční publikum a konání konference posunuto na červen 2022. V roce 2021 se podařilo zajistit vydání odborné publikace *Tanečníci v muzikálech* a publikace *Lidový tanec (splnění cílů z roku 2019)*.

V segmentu b) Hudba se nepodařilo dosáhnout plánovaného výstupu: Publikování dílčích výsledků sledování uplatnitelnosti umělců v oblasti klasické hudby formou odborného článku v recenzovaném časopise. Ke konci roku byl přijat článek k recenznímu řízení s možností jeho vydání na začátku r. 2022.

V segmentu c) Divadlo se podařilo dokončit plánovaný výstup z roku 2020: vydání *Metodiky sledování ekonomických a výkonnostních ukazatelů v oblasti nezávislé divadelní scény* pod finálním názvem *Metodika mapování nezávislého divadla*.

2.1 a) Tanec a pohybové umění

V roce 2021 byla dokončena a publikována studie *Tanečníci v muzikálech*, která mapuje historický vývoj české muzikálové scény, její současný stav a profesní a sociální podmínky tanečních umělců. Tato studie navazuje na loni publikovaný výzkum *Černá divadla a podnikání v baletu* – autorem obou výzkumů a studií je Roman Vašek, editorkou Jana Návratová. Zastřešujícím tématem je mapování situace tanečníků v komerčním prostředí, tedy v zábavním průmyslu.

V roce 2021 byla také publikována studie *Lidový tanec* autorem Jarmily Teturové a Kateřiny Černíčkové. Všechny jmenované studie vycházejí elektronicky v rámci edice Český tanec v datech.

Plánovaný výzkum o *tanečním publiku*, jehož výstupem měla být studie publikovaná v letošním roce se s ohledem na pandemické podmínky a proměnu plánovaného autorského týmu podařilo dotáhnout jen do rukopisné fáze dílčích kapitol. Předpokládaný výstup a publikování studie je plánováno na červen 2022. V rozpracované fázi se nachází i studie *Druhá kariéra*. Její dokončení brzdí vytíženost jak respondentů, na jejichž rozhovorech je výzkum založen, tak autorského týmu. Předpoklad dokončení – září 2022.

Vzhledem ke zkušenostem s nedostatkem autorských kapacit a odborné neprobádanosti terénu, začala už v letošním roce příprava výzkumu o tanečním hip hopu, k němuž proběhl kulatý stůl s experty na tuto oblast. Publikování studie je plánováno na červen 2023.

2.1 b) Hudba

Pro r. 2021 byl plánovaným výstupem projektu zaměřeného na uplatnitelnost absolventů článek v recenzovaném časopise. V říjnu 2021, po mezinárodní konferenci na téma Trh práce v hudbě pořádané Českou hudební radou ve spolupráci s HAMU, JAMU, PEARLE a AEC, přijal časopis MUSICOLOGICA BRUNENSIA studii do recenzního řízení s tím, že ji může v případě úspěšného řízení otisknout v 1. čísle časopisu 2022. Výsledek je tedy v plánovaném r. 2021 stále neuplatněný a bude uplatněn až v roce 2022. Vzhledem k plánované spolupráci s externisty z HAMU a JAMU se autorský tým článku rozšířil na tři pracovnice: Lenku Dohnalovou, která je hlavní autorkou studie a doc. ing. Lucii Pešl Šilerovou, Ph.D., děkankou JAMU a PhDr. Ingeborg Radok Žádnou, rektorku AMU.

Během roku 2021 se dále doplňovalo dotazníkové šetření ZUŠ (cca 150 respondentů) a částečně i chybějící šetření u některých konzervatoří a divadelních orchestrů. Doplnily se také strukturované rozhovory s absolventy různého zaměření. Dále probíhaly konzultace s ustavenou konzultační skupinou oborových asociací – Uměleckou radou ZUŠ, Společností pro hudební výchovu (v oblasti adekvátnosti RVP s potřebami trhu a ZUŠ jako zaměstnavatelem), Asociací konzervatoří ČR (problematika RVP a potřeb trhu, uplatnění), Asociací orchestrů a pěveckých sborů ČR (tématika platových rozdílů, nedostatkových míst apod.). Existující problematika a poznatky pracovníků, zapojených do výzkumu, byly mj. uplatněny také v příspěvcích mezinárodní konference České hudební rady 1. 10. 2021 *Kariéra hudebníka*, a to ve vstupním příspěvku Lenky Dohnalové *Key Default Words – Recapitulation to understand each other* s problematikou základních pojmů a definic a v dalším příspěvku téže autorky *Co můžeme a potřebujeme zjistit o trhu práce v kultuře/hudbě* v české části konference. Dále v prezentacích Soni Javůrkové *Kariéra hudebníka. Příprava studentů na praxi z pohledu konzervatoře* a Romana Dietze *Uplatnění absolventů uměleckých škol z pohledu symfonických orchestrů*. <https://www.chr-cmc.org/cs/save-the-date-2021>

2.1 c) Divadlo

V roce 2021 se podařilo dokončit a zveřejnit elektronickou publikaci *Metodika mapování nezávislého divadla* autorů Petra Prokopa a Luboše Louženského (přesun uplatnění z r. 2020). Publikace se věnuje definici nezávislého divadla a možnosti jeho komparace s jinými provozními modely (zřizované, komerční, školní, amatérské) v oblasti výkonu a ekonomických parametrů. Metodika zahrnuje rovněž sběr a vyhodnocení dat, která mohou přispět ke zjištění skutečného stavu nezávislých divadel, jejich financování, zaměstnanosti, počtu představení a diváků, cílových skupin, právních forem a dalších ukazatelů. Předmětem této metodiky naopak není zkoumání nezávislého divadla z hlediska historického či estetického. Implementace a aplikace této metodiky je nutnou podmínkou pro vznik, vyhodnocování a přenastavování kulturních politik, kulturních strategií a

kulturního plánování obecně. Po nutné adaptaci na konkrétní prostředí je využitelná i pro ostatní segmenty divadelního systému (divadla veřejná, podnikatelská, akademická a amatérská) nebo v obecnějším měřítku na druhově nevyhraněná kulturní zařízení (kulturní domy).

Nad rámec plánovaných aktivit pokračovaly práce na tématu **Status umělce**.

V roce 2021 pokračovaly práce na statusu umělce, byť byly hlavně ze strany MK zpomaleny potřebou řešit aktuální problémy spojené kompenzací spojených s proti Covidovými opatřeními. V roce 2021 nicméně došlo ke schválení Národního plánu obnovy (NPO), ve kterém je pojem Status umělce použit pro pojmenování jedné z komponent podpory a indikátorem výstupu této podpory by mělo být přijetí legislativního návrhu řešící tuto problematiku. V rámci IDU byl na začátku roku dopracován materiál *Teze opatření*. Dále se práce zaměřily na sledování zahraničních materiálů souvisejících s daným tématem, zpracování překladů relevantních textů, případně textovou a jazykovou úpravu dalších podkladů. V říjnu 2021 se uskutečnilo setkání, jehož cílem byla diskuse a nastavení vyhodnocení programu MPO a MK COVID Kultura pro OSVČ. Ze schůzky byl zpracován záznam a bylo zahájeno jednání o možnosti provést analýzu a vyhodnocení tohoto programu. Ke konci roku byla vytvořena [webová stránka](#), která zpřístupňuje informace o statusu umělce širší odborné veřejnosti. Experti IDU se podíleli a podílí na přípravě podpory tématu Status umělce v rámci Národního plánu obnovy (Odbor umění, knihoven, literatury, kulturních a kreativních průmyslů MM). Expertky IDU (Jana Návratová a Martina Hájková) se v roce 2021 rovněž zapojily do práce nově vzniklé expertní pracovní skupiny otevřené metody koordinace Evropské komise právě na téma Status umělce.

2.2 Mapování dopadů podpory proexportních aktivit

Pro rok 2021 nebyly plánovány žádné výstupy. V roce 2021 pokračovala nepříznivá situace znemožňující realizaci mnohých proexportních a mezinárodních aktivit obecně i v rámci IDU. Ani v roce 2021 nebylo vhodné pokračovat v původně zamýšleném plánu analýzy a vyhodnocení programů proexportních aktivit IDU např. formou rozhovorů či focus groups s příjemci podpory. Proto byla činnost v rámci tohoto dílčího úkolu od poloviny roku 2021 nasměrována na využití expertízy a zkušeností odborných pracovníků IDU a na zpracování podkladů pro přípravu podpory internacionalizace, která je [jedním z témat komponenty Ministerstva kultury v rámci NPO](#). IDU realizoval konzultace s externími experty, zástupci asociací a odborných institucí a zpracoval a předal MK podklady pro oblast divadla, tance a pohybového umění, hudby, výtvarného umění a digitálních her. Experti se podíleli a podílí na přípravě výzev v rámci pracovní skupiny Ministerstva kultury na internacionalizaci (Odbor mezinárodní spolupráce a Odbor umění, literatury, knihoven a kulturních a kreativních průmyslů MK).

Rozdíly oproti schválené koncepci VO na léta 2019–2023 v r. 2020 a jejich odůvodnění:

V oblasti 1 Teatrologie byla vydána navíc jedna neplánovaná kniha „B“. V souvislosti s formální změnou Koncepce byl poprvé uplatněn výsledek typu „S“.

V oblasti 2 kulturní politiky je zpožděno vydání publikace *Český tanec v datech – taneční publikum*. Důvodem odkladu jsou pandemické podmínky a proměna plánovaného autorského týmu. Zpoždění vydání článku v impaktovaném, nebo recenzovaném časopise na téma uplatnitelnosti absolventů v oblasti hudby je dáno obtížností dojednání vydání článku ve vhodných časopisech. Až ke konci roku se podařilo článek přihlásit k recenznímu řízení s výhledem jeho publikace na zač. roku 2022. Pokračování prací na tématu Status umělce, které vyplynulo z potřeb realizovaných úkolů.

3.3 Plnění kontrolovatelných cílů a plánovaných výsledků koncepce v r. 2021

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
oblast (č. a název)	1. Teatrologie
kontrolovatelný cíl/e	Zpracovat, zredigovat a publikovat 20 nových hesel ČDE; Publikovat 2. svazek edice Nota bene <i>Jan Nepomuk Štěpánek</i> ; publikovat 3. svazek edice Nota bene <i>Opera Švýcarská rodina. Historie libreta a pražská recepce</i> s přílohou edice německého a českého libreta; rozpracovat rukopis 4. svazku edice Nota bene <i>Hrabě hraje divadlo. Leopold II. Lažanský z Bukové (1854–1891)</i> ; publikovat 4 odborné studie v recenzovaném periodiku; redakčně připravit a zajistit vydání recenzovaného teatrologického periodika <i>Divadelní revue – ročník 32</i> ; natočit, zpracovat a zpřístupnit 14 rozhovorů realizovaných metodou orální historie.

plnění cíle	Bylo publikováno 20 nových hesel ČDE. Publikován 2. svazek edice <i>Nota bene Švýcarská rodina v Praze. Opera a její libreto</i> . 3. svazek edice <i>Nota bene Jan Nepomuk Štěpánek</i> prochází závěrečnou redakcí a korekturám. V přípravě je rovněž 4. svazek <i>Nota bene Hrabě hraje divadlo. Leopold II. Lažanský z Bukové (1854–1891)</i> , jehož text byl obhájen v tomto roce coby dizertační práce. Byly publikovány 2 články v odborném periodiku (vzhledem k uplatnění většího počtu článků v loňském roce byl cíl splněn). Byl uplatněn aplikační výstup typu S – Specializovaná veřejná databáze. Bylo realizováno 16 rozhovorů metodou orální historie.
předpokládané výsledky	Pro dílčí cíl 1.1.: 4 x Jrec, 1 x B, 1x A, 1x S <ul style="list-style-type: none"> - Jitka Ludvová ed.: <i>Jan Nepomuk Štěpánek</i>; 2. svazek edice <i>Nota bene</i> - Milan Pospíšil.: <i>Opera Švýcarská rodina. Historie libreta a pražská recepce s přílohou Edice německého a českého libreta</i>, 3. svazek edice <i>Nota bene</i> - 4 odborné studie v recenzovaném periodiku
uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x B <ul style="list-style-type: none"> - Milan Pospíšil.: <i>Švýcarská rodina v Praze. Opera a její libreto</i>, 2. svazek edice <i>Nota bene</i> 2x Jost <ul style="list-style-type: none"> - Miroslav Lukáš: <i>Cirkusy, mechanická divadla a jiná podívaná v Mikulově v 19. století, Jižní Morava. Vlastivědný časopis 57, 3/2021, s. 189-201.</i> - Miroslav Lukáš: <i>Professionelle Theatretuppen in Nikolsburg/Mikulov zu Beginn des 19. Jahrhunderts - Krones, Huber, Bonnot, Reisinger, Nestroyana. Blätter der Internationalen Nestroy-Gesellschaft 41, 2021, Heft 3_4, s. 116-137.</i> (tři výsledky typu J plánované na rok 2021 byly uplatněny s předstihem již v r. 2020) 1x S <ul style="list-style-type: none"> - Česká divadelní encyklopedie, http://encyklopedie.idu.cz
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	1x B <ul style="list-style-type: none"> - Martina Pecková Černá a kol.: <i>Divadlo a svoboda. První dekáda nezávislosti českého divadla po roce 1989. Kritický katalog k výstavě</i> 1x Ekrit <ul style="list-style-type: none"> - <i>DIVADLO A SVOBODA — První dekáda nezávislosti českého divadla po roce 1989</i>
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x B <ul style="list-style-type: none"> - Lucie Čepcová, Vilém Faltýnek (eds.): <i>Ženy v pohybu</i>

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
oblast (č. a název)	2. Kulturní politika
kontrolovatelný cíl/e	a) Výzkum tanečního publika. Vydání odborné publikace v rámci edice <i>Český tanec</i> v datech.

	b) Publikování dílčích výsledků sledování uplatnitelnosti umělců v oblasti klasické hudby formou odborného článku v recenzovaném časopise.
plnění cíle	Byly publikovány tři výsledky typu B odložené v předchozích letech, jeden výsledek typu B a jeden typu J uplatněny nebyly a budou uplatněny v dalších letech
předpokládané výsledky	Pro dílčí cíl 2.1.: 1 x B; 1 x J - Český tanec v datech / Taneční publikum. Charakteristika a data tanečního publika. - Publikování dílčích výsledků sledování uplatnitelnosti umělců v oblasti klasické hudby formou odborného článku v recenzovaném časopise.
uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 - 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) - uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	3x B - Český tanec v datech/ Tanečníci v muzikálech - původní znění: a) Zmapování tance jako zábavního průmyslu. Vydání odborné publikace v rámci edice Český tanec v datech, 2020. Zjištění uplatnění tanečnicků po skončení kariéry a uplatnění absolventů tanečních škol. Vydání odborné publikace na téma taneční kariéry, 2020. <i>V tomto případě došlo ke změně konceptu vysvětlené minulý rok: v roce 2020 vyšla publikace Český tanec v datech/ Černá divadla a podnikání v baletu - tzn., že plánované vydání dvou výstupů v roce 2020 bylo tímto splněno</i> - Český tanec v datech /Lidový tanec - původní znění: a) Zmapování stavu lidového tance. Vydání odborné publikace v rámci edice Český tanec v datech, 2019. - Metodika mapování nezávislého divadla - původní znění: c) Zpracování rešerše a metodiky sledování nezávislé divadelní scény v ČR. Vydání metodiky sledování ekonomických a výkonnostních ukazatelů v oblasti nezávislé divadelní scény v ČR formou odborné publikace, 2020.
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1 x B; 1 x J - Český tanec v datech / Taneční publikum. Charakteristika a data tanečního publika. - Publikování dílčích výsledků sledování uplatnitelnosti umělců v oblasti klasické hudby formou odborného článku v recenzovaném časopise.
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	

Zpracoval: Ondřej Svoboda, tel. 224 809 164, 732 517 368, ondrej.svoboda@idu.cz
Schválil: Pavla Petrová, ředitelka, 224 809 154, pavla.petrova@idu.cz
Datum: 14. 12. 2021